

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2002

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä toukokuuta 2002

N:o 383—390

SISÄLLYS

N:o		Sivu
383	Laki ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	2895
384	Laki Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä puolustusmateriaalialan teollisuuden yhteistyön tukemisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	2896
385	Laki puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta	2897
386	Laki säteilyvalvonnan tietojen vaihdosta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	2898
387	Laki painelaitelain muuttamisesta	2899
388	Valtioneuvoston asetus oikeusavusta	2900
389	Valtioneuvoston asetus oikeusavun palkkioperusteista	2905
390	Oikeusministeriön asetus valtion oikeusaputoimistoista	2909

N:o 383

Laki

ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Kiotossa 11 päivänä joulukuuta 1997 tehdyn ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tasavallan presidentin asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

HE 26/2002
YmVM 4/2002
EV 53/2002

N:o 384

L a k i

Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä puolustusmateriaalialan teollisuuden yhteistyön tukemisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Turussa 9 päivänä kesäkuuta 2001 Tanskan kuningaskunnan, Suomen tasavallan, Norjan kuningaskunnan ja Ruotsin kuningaskunnan välillä puolustusmateriaalialan teollisuuden yhteistyön tukemisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tasavallan presidentin asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

N:o 385

L a k i

puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta 9 päivänä maaliskuuta 1990 annetun lain (242/1990) 4 §:n 4 momentti ja 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 1 momentti laissa 197/1995, seuraavasti:

4 §

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset lupahakemuksen tekemisestä ja käsittelystä, ennakkolausunnon ja ennakkotiedon hakemisesta ja käsittelystä, lupahakemukseen ja loppukäyttäjätodistukseen sisällytettävistä tiedoista, loppukäytön varmistamisesta sekä tilastointia varten toimitettavista tiedoista.

5 §

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tar-

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

kemmin puolustustarvikkeiden ryhmittelyä tuoteluokkiin lupa-asioiden käsittelyä varten. Puolustusministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, mitä tarvikkeita pidetään tässä laissa tarkoitettuina puolustustarvikkeina sekä niihin liittyvänä teknologiana ja tietotaitona.

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

N:o 386

L a k i

säteilyvalvonnan tietojen vaihdosta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Hampurissa 7 päivänä kesäkuuta 2001 säteilyvalvonnan tietojen vaihdosta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tasavallan presidentin asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

N:o 387

L a k i

painelaitelain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) 27 §:n 3 momentti,
sekä

lisätään lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

24 a §

Ministeriön ja valvontaviranomaisen apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on neuvottelukunta. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia paineestialain ja sen nojalla annettuja muita säännöksiä kuin paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää

voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. Siltä osin kuin on kysymys puolustushallinnon toimialan painelaitteista taikka alusten painelaitteista taikka ilma-alusten tai niiden käyttölaitteistoihin kuuluvista painelaitteista edellä tarkoitettuja säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa 31 päivään joulukuuta 2003.

Tämä laki tulee voimaan 30 päivänä toukokuuta 2002.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Kimmo Sasi*

N:o 388

Valtioneuvoston asetus**oikeusavusta**

Annettu Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2002

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään 5 päivänä huhtikuuta 2002 annetun oikeusapulain (257/2002) 3 § 2 momentin, 10 § 1 momentin, 12 §:n ja 29 §:n nojalla:

1 §

Oikeusapu myönnetään hakijan käyttövaran ja varallisuuden perusteella siten kuin tässä asetuksessa säädetään. Oikeusavun saajan omavastuu oikeusavusta muodostuu perusomavastuusta ja lisäomavastuusta siten kuin 5—7 §:ssä säädetään.

Oikeusavun myöntämisen lähtökohtana on hakijan ilmoitus ja hänen esittämänsä selvitys tuloista, elatusvelvollisuudesta, menoista, varallisuudesta sekä selvitys asiasta, johon oikeusapua haetaan. Oikeusavun edellytykset on selvitettävä mahdollisimman luotettavasti ottaen huomioon mitä oikeusapulain 10 § 2 momentissa säädetään.

2 §

Hakijan käyttövara lasketaan vähentämällä hakijan ja hänen aviopuolionsa tai hänen kanssaan avioliitonomaisissa olosuhteissa tai rekisteröidyssä parisuhteessa asuvan (puolisot) kuukausittaisista tuloista ennakonpidätyksen tai ennakonkannon mukainen vero ja siihen liittyvät työntekijän lakisääteiset maksut. Tuloista vähennetään myös välttämättömät menot siltä osin kun niiden yhteismäärä ylittää 250 euroa kuukaudessa. Välttämättömiksi menoiksi katsotaan kohtuulliset asu-

mismenot, päivähoitomaksut, elatusapumaksut, ulosottosuoritukset sekä velkajärjestelyn maksuohjelman mukaiset suoritukset.

Kun hakijan taloudessa on huollettavia, tuloista vähennetään 250 euroa lasta kohti. Jos huollettavalla on säännölliset, omaan elatukseen riittävät tulot, hänen osaltaan ei tehdä vähennystä. Vähennys voidaan tehdä myös 18 vuotta täyttäneestä lapsesta, jota hakija tosiasiallisesti elättää.

Varallisuus otetaan käyttövara laskettaessa huomioon siten kuin 15 ja 16 §:ssä säädetään.

3 §

Alle 18-vuotiaan hakiessa oikeusapua hänen huoltajiensa käyttövara ei oteta huomioon.

4 §

Jos puoliset ovat toistensa vastapuolina tai asuvat pysyvästi välien rikkoutumisen vuoksi erillään, oikeusapu määräytyy vain hakijan taloudellisen aseman perusteella yksinäiselle henkilölle säädettyjen määrien mukaan. Tällöin käyttövara laskettaessa 2 §:n mukaisista menoista hyväksytään ne menot, jotka hakija tosiasiallisesti maksaa, ja huollettavina ote-

taan huomioon ne henkilöt, joiden katsotaan olevan hakijan elatuksen varassa.

Taloudelliset olosuhteet voidaan ottaa huomioon 1 momentin mukaan, jos hakija tärkeässä henkilökohtaisessa asiassa olisi vaarassa kärsiä vakavan oikeudenloukkauksen, kun hän ei puolison tuloista johtuen saisi oikeusapua.

5 §

Perusomavastuu on oikeusavun saajan maksettavaksi tuleva prosenttiosuus avustajan palkkiosta ja kulukorvauksesta arvonlisäveroineen. Se määräytyy hakijan käyttövaran mukaan seuraavasti:

Yksinäisellä henkilöllä

enintään 650 euroa	0 %
enintään 850 euroa	20 %
enintään 1 000 euroa	30 %
enintään 1 200 euroa	40 %
enintään 1 300 euroa	55 %
enintään 1 400 euroa	75 %

Puolisoilla henkilöä kohden

enintään 550 euroa	0 %
enintään 650 euroa	20 %
enintään 800 euroa	30 %
enintään 1 000 euroa	40 %
enintään 1 100 euroa	55 %
enintään 1 200 euroa	75 %

6 §

Oikeusapua ei myönnetä, kun käyttövara on yksinäisellä henkilöllä yli 1 400 euroa ja puolisoilla yli 1 200 euroa henkilöltä.

7 §

Lisäomavastuu tulee oikeusavun saajan maksettavaksi, jos hänellä on talletuksia tai muuta niihin rinnastettavaa helposti rahaksi muutettavaa varallisuutta, jonka arvo on yli 5 000 euroa. Lisäomavastuu on puolet 5 000 euroa ylittävistä talletuksista ja niihin rinnastettavasta varallisuudesta.

8 §

Hakijan on esitettävä tuloista ja vähennettäväksi vaadittavista menoista tositteet tai kuitit ja muu tarvittava selvitys. Tarvittaessa

on myös esitettävä tilitiedot sekä selvitykset muusta omaisuudesta ja veloista.

Hakijan on selvitettävä vakuutuksensa, joihin mahdollisesti liittyy sellainen oikeusturvavakuutus, joka kattaa oikeusapuhakemuksen kohteena olevan oikeudellisen asian, sekä esitettävä tarvittaessa vakuutusyhtiön päätös.

9 §

Esittäessään yksityisen avustajan määräämistä hakijan on perusteltava avustajan tarve ja esitettävä riittävä selvitys asiasta, johon oikeusapua haetaan. Tuomioistuinasiasa selvitystä on esitettävä seuraavasti:

1) riita-asiassa kantajan ja vastaajan on esitettävä haastehakemus tai sen luonnos, tuomioistuimen vastaus- tai lausumapyyntö, tai erityisestä syystä muu riittävä selvitys;

2) rikosasiassa vastaajan ja asianomistajan on esitettävä syyttäjän haastehakemus, esitutkintapöytäkirja, asianomistajan vahingonkorvausvaatimus, lääkärinlausunto tai muu riittävä selvitys;

3) hakemusasiassa hakijan ja asiaan osallisen on esitettävä hakemus, vastaus tai muu riittävä selvitys.

10 §

Tuloina otetaan huomioon muun muassa seuraavat tulolajit:

- 1) ansiotulo;
- 2) korko-, osinko-, vuokra- ja muut pääomatulot;
- 3) yritystoiminnasta ja ammatinharjoittamisesta saadut tulot;
- 4) elatusavut ja elatustuet;
- 5) työttömyyspäiväraha ja työttömyyskassa-avustus;
- 6) tapaturmavakuutuksen päiväraha ja elinkorko;
- 7) sairausvakuutuslain mukainen päivä- ja äitiysraha;
- 8) kansaneläke ja ansioeläke;
- 9) opintotuki;
- 10) lapsilisä ja kotihoidontuki.

Tuloista yleensä riippumatonta tiettyyn tarkoitukseen myönnettyä sosiaalista etuutta ei oteta huomioon. Tällaisia etuuksia ovat muun muassa kansaneläkelain (347/1956) mukainen hoitotuki, vammaistukilain (124/1988) mukainen vammaistuki ja lapsen hoitotuesta annetun lain (444/1969) mukainen lapsen hoitotuki.

11 §

Mikäli palkansaajan tulot vaihtelevat, käyttövaran laskemisen perusteeksi otetaan viimeisten kuuden kuukauden tulot. Yrittäjän kuukausittaiset käyttövarat lasketaan lopullisessa verotuksessa vahvistettujen vuosittaisen ansio- ja pääomatulojen perusteella. Jos toiminnassa on tapahtunut olennaisia muutoksia viimeksi toimitetun verotuksen jälkeen, käyttövarojen laskennan perusteeksi voidaan ottaa ennakonkannon mukaiset tulot.

12 §

Asumismenoina hyväksytään kohtuullinen vuokra, vastike ja omakotitalon hoitomenot. Ilman selvitystä omakotitalon kuukausittaisina hoitomenoina hyväksytään enintään 200 euroa. Omistusasunnon asumismenona hyväksytään asuntolainan kuukausittaiset korot. Asumismenot voidaan jättää hyväksymättä siltä osin kuin asunto on perheen kokoon nähden ylimitoitettu. Asumistuki ja opintorahan asumislisä vähennetään asumismenoina.

Asumismenoina käyttövaralaskelmassa voidaan huomioida myös laitoshoidossa olevan hakijan tai hänen puolisonsa hoitomaksut.

13 §

Elatusapuna hyväksytään hakijan ja hänen puolisonsa tuomioistuimen päätöksen tai vahvistetun sopimuksen mukaiset kuukausittaiset suoritukset. Hyväksyä voidaan myös luotettavan selvityksen mukaan säännönmukaisesti ilman tuomiosta tai sopimusta maksettu elatusapu.

14 §

Ulosottosuorituksena hyväksytään ulosottoon kuukausittain säännöllisesti maksettu suoritus.

Yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisessa maksuohjelmassa vahvistetut suoritukset velkojille hyväksytään edellyttäen, että velallinen on noudattanut maksuohjelmaa. Samoin edellytyksin hyväksytään suoritukset, jotka perustuvat yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa tarkoitettuun velallisen kaikki velat kattavaan kirjalliseen sovintoratkaisuun.

Kun oikeusapua haetaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain mukaisessa

asiassa, vähennetään käyttövaralaskelmassa myös ne varat, jotka velallinen tosiasiallisesti käyttää velanhoitomeneihin.

15 §

Hakijan ja hänen puolisonsa varallisuutena otetaan huomioon muun muassa:

- 1) rahavarat ja talletukset;
- 2) kiinteä omaisuus;
- 3) asunto- ja muut osakkeet;
- 4) rahasto-osuudet ja muut sijoitukset;
- 5) osuus kuolinpesässä;
- 6) osuus avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä; sekä
- 7) kulkuvälineet ja muut vastaavat esineet.

Varallisuus lasketaan vähentämällä sen verotusarvosta velat (nettovarallisuus). Jos varallisuudelle ei ole vahvistettu verotusarvoa, varallisuus arvostetaan käypään arvoon.

Perheen vakinaisena asuntona käytettävää omistusasuntoa ja työn tai työmatkojen kannalta välttämätöntä autoa ei oteta huomioon, jos niiden arvo on kohtuullisessa suhteessa perheen kokoon ja työajon tarpeeseen. Tätä omaisuutta varten otettua velkaa ei vähennetä nettovarallisuutta laskettaessa.

Hakijan talletukset ja muu niihin rinnastettava helposti rahaksi muutettava omaisuus lasketaan nettovarallisuuteen, jos sen arvo on 5 000 euroa tai sitä vähemmän. Jos hakijan helposti realisoitavan omaisuuden arvo on yli 5 000 euroa, omaisuutta ei lasketa nettovarallisuuteen, vaan sen perusteella määräytyy hakijan lisäomavastuu siten kuin 7 §:ssä säädetään.

16 §

Kun 15 §:n mukainen nettovarallisuus on yli 25 000 euroa tai maatalousyrittäjällä ja elinkeinonharjoittajalla 33 000 euroa, ylimenevästä osasta lisätään 1 prosentti käyttövaralaskelmaan.

17 §

Kun oikeusapua haetaan perunkirjoitusta varten, hakijan lisäomavastuuta laskettaessa otetaan huomioon myös vainajan varat. Varrattoman pesän perunkirjoitusasiassa valtiokonttorille tai muulle perunkirjoitusvelvolliselle voidaan erityisistä syistä antaa korvausta oikeusapua.

18 §

Kun oikeusapu on myönnetty perinnönjakoa tai ositusta koskevassa asiassa, asian päätyttyä lasketaan hakijan saama perintö tai tasinko hänen varoikseen ja vahvistetaan oikeusavun saajan lopullinen omavastuuosuus. Samoin menetellään, kun oikeusavun saaja saa rahanarvoisen hyödyn muussa asiassa, jossa oikeusapu on myönnetty. Jos perinnön, tasingon tai muun hyödyn helposti realisoitavan omaisuuden arvo on yli 5 000 euroa, sitä ei lasketa nettovarallisuuteen, vaan sen perusteella määräytyy lisäomavastuu siten kuin 7 §:ssä säädetään.

19 §

Henkilön, jolla ei ole Suomessa kotipaikka, on esitettävä oikeusapua hakiessaan kirjallinen selvitys, josta ilmenevät asia, johon oikeusapua haetaan sekä hakijan käytövarat. Hakijan on kirjallisesti vakuutettava esittämänsä tiedot oikeiksi. Hakemukseen on liitettävä 8 ja 9 §:n mukainen selvitys ja sen valtion toimivaltaisen viranomaisen lausunto tai todistus hakijan varallisuusoloista ja elatusvelvollisuudesta, jossa hakijalla on kotipaikkansa. Jos lausunto tai todistus ei ole vaikeuksista saatavissa, asia voidaan sen puuttumisesta huolimatta ratkaista.

20 §

Oikeusapumaksu on 35 euroa. Oikeusapumaksua ei peritä, jos hakijan käyttövara on alle 500 euroa.

21 §

Oikeusapu voidaan oikeusapupäätöksessä rajata määrättyihin toimenpiteisiin ja määrättyyn tuntimäärään, jos se on perusteltua ottaen huomioon asian laatu ja merkitys, riidan kohteen arvo sekä olosuhteet kokonaisuudessaan.

22 §

Tuomioistuimen on toimitettava ratkaisupyynnön perusteella tekemänsä päätös tiedoksi oikeusaputoimistolle.

Oikeusaputoimiston on toimitettava päätöksensä oikeusavun muuttamisesta tai lakauttamisesta tiedoksi pääasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle.

23 §

Muutoksenhakua tai vastauksen antamista varten säädettyinä aikana käsitellyn ratkaisupyynnön johdosta annettu päätös oikeusavun myöntämisestä on viran puolesta toimitettava muutoksenhakutuomioistuimeen.

24 §

Kun muutoksenhakutuomioistuin myöntää oikeusapua taannehtivasti koskemaan sellaisia yksityisen avustajan palkkio- ja kulukorvauksia ja muita kustannuksia, jotka oikeusavun saajan vastapuoli on alemman oikeusasteen lainvoimaisella tuomiolla velvoitettu oikeudenkäyntikulujen korvauksena suorittamaan oikeusavun saajalle, sen tulee ilmoittaa päätöksestään oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskus perii saatavan valtiolle.

25 §

Kun asiassa, johon on myönnetty oikeusapua, on myönnetty vakuutusetu sen jälkeen kun pääasia on lainvoimaisesti ratkaistu, oikeusaputoimisto perii vakuutusyhtiöltä valtion varoista oikeusapuna suoritettavaksi määrätyn tai oikeusaputoimiston palkkiota ja kuluja vastaavan korvauksen.

26 §

Oikeusaputoimisto antaa epäillyn pyynnöstä tämän asetuksen mukaisista oikeusavun taloudellisista edellytyksistä selvityksen, jonka perusteella tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tarkoitetun korvauksen rikoksesta tuomitun puolustajalle valtion varoista maksetuista korvauksista.

27 §

Oikeusapuhakemus, 26 §:n mukainen selvitys, päätös oikeusavun myöntämisestä sekä ratkaisupyyntö tulee mahdollisuuksien mukaan laatia oikeusministeriön näitä asiakirjoja varten vahvistamien kaavojen mukaisesti.

28 §

Tarkempia määräyksiä tämän asetuksen soveltamisesta antaa tarvittaessa oikeusministeriö.

2904

N:o 388

29 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä
kesäkuuta 2002.

Asetusta sovelletaan myönnettäessä oikeusapua mainitun päivämäärän jälkeen.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2002

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

Hallitussihteeri Merja Muilu

N:o 389

Valtioneuvoston asetus oikeusavun palkkioperusteista

Annettu Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2002

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään oikeusavusta 5 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (257/2002) 17 §:n 1 momentin nojalla:

1 §

Tämän asetuksen mukaan määrätään palkkio ja kulukorvaus:

- 1) yksityiselle avustajalle, joka on määrätty oikeusavusta annetun lain (257/2002) nojalla;
- 2) puolustajalle ja asianomistajan oikeudenkäyntiavustajalle, joka on määrätty oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 1 ja 1 a §:n (689/1997) nojalla.

Oikeusaputoimistojen palkkiolaskutuksen perusteista oikeusapua annettaessa säädetään 11 §:ssä.

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 3 §:n nojalla määrätylle tukihenkilölle määrätään palkkio siten kuin 12 §:ssä säädetään.

2 §

Palkkiot käräjäoikeudessa käsiteltävään oikeudenkäyntiin valmistautumisesta ovat seuraavat:

- 1) rikosasiassa 252 euroa;
- 2) pakkokeinoasiassa ja rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa valitusasioissa 84 euroa;
- 3) riita-asiassa ja hakemusasiassa 505 euroa kantajan tai hakijan avustajalle;
- 4) riita-asiassa ja hakemusasiassa 420 euroa vastaajan tai kuultavan avustajalle.

Oikeudenkäyntiin valmistautumiseen kuu-

lut muun muassa neuvottelut, asiakirjojen hankkiminen ja niihin perehtyminen, avustaminen oikeusavun hakemisessa sekä haastehakemuksen, hakemuksen ja vastauksen laatiminen.

Palkkio on 1 momentista poiketen 6 §:n mukainen, jos asiaan valmistautuminen asian laadun tai laajuuden vuoksi tai muusta erityisestä syystä kestää rikosasiassa yli kolme tuntia, pakkokeinoasiassa yli tunnin taikka riita- tai hakemusasiassa kantajan tai hakijan osalta yli kuusi tuntia ja vastaajan tai kuultavan osalta yli viisi tuntia. Tuntiperusteisen palkkion soveltaminen on tällöin erikseen perusteltava.

Palkkio on 1 momentista poiketen 6 §:n mukainen myös, jos asiaan valmistautuminen asian laadun vuoksi tai muusta erityisestä syystä kestää 3 momentissa mainittuja tuntimääriä lyhyemmän ajan. Tuntiperusteisen palkkion soveltaminen on tällöin erikseen perusteltava.

3 §

Palkkio kirjallisesta lisävalmistelusta käräjäoikeudessa on 185 euroa. Kirjalliseen lisävalmisteluun kuuluvat haastehakemuksen tai hakemuksen ja vastauksen jälkeen valmistelussa laaditut kirjelmät ja niihin liittyvät neuvottelut.

4 §

Palkkio avustamisesta asian suullisessa käsittelyssä tuomioistuimessa on 303 euroa, jos käsittely matkoineen kestää enintään kolme tuntia. Pakkokeinoasian ja rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain 7 luvun 1 §:n mukaisen valitusasian käsittelyssä palkkio on kuitenkin 168 euroa, jos käsittely matkoineen kestää enintään kaksi tuntia, ja pakkokeinoasian uudelleen käsittelyssä ja ulkomaalaislain (378/1991) 48 §:ssä tarkoitettussa säilöön ottamista koskevan asian käsittelyssä palkkio on 84 euroa, jos käsittely matkoineen kestää enintään tunnin.

Siltä osin kuin asian suullinen käsittely matkoineen kestää 1 momentissa mainittua kauemmin, tai jos pääkäsittelyä aloitettaessa todetaan, että pääkäsittely on peruutettava, palkkio on 6 §:n mukainen.

Matka-ajalta ei määrätä palkkiota, jos asia käsitellään avustajan omalla tuomioistuinpaikkakunnalla, eikä palkkiota määrätä myöskään ruokatauon ajalta. Yhden vuorokauden aikana matka-ajan palkkio määrätään enintään kolmelta tunnilta tai sitä pidemmältä ajalta, jos siihen on erityisiä syitä.

5 §

Palkkio avustamisesta esitutkinnassa on 118 euroa enintään kahden tunnin käsittelystä. Kahden tunnin yli menevältä osin palkkio on 6 §:n mukainen.

6 §

Muissa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa toimenpiteissä, kuten valitusten ja vastausten laatimisessa muutoksenhakutuomioistuimeen, palkkio määrätään ajankäytön perusteella. Tuntipalkkio on 84 euroa.

Erikseen veloittavalta matka- ja odotusajalta tuntipalkkio on kuitenkin 67 euroa. Palkkiot suoritetaan täysistä tunneista siten, että yhteenlaskettu matka-aika ja muu aika pyöristetään lähimpään täyteen tuntiin.

7 §

Jos avustajalla on samassa asiassa useita päämiehiä, toisesta päämiehestä ja sitä seuraavista päämiehistä palkkio on enintään 70 prosenttia normaalipalkkiosta kunkin päämiehen osalta. Jos päämiesten välillä vallitsee

välttämätön prosessinyhteys, katsotaan avustajan avustaneen yhtä päämiestä.

8 §

Avustajan palkkio määrätään enintään 20 prosenttia normaalipalkkiota suurempana, jos:

1) tehtävä joudutaan avustajasta riippumattomista syistä suorittamaan säännönmukaisen työajan ulkopuolella, vieraalla kielellä, poikkeuksellisissa olosuhteissa tai erityisen kiireellisenä;

2) tehtävä on poikkeuksellisen vaikea ja sen hoitaminen edellyttää erityistä asiantuntemusta, kokemusta ja ammattitaitoa; tai

3) avustajalla on tavallista tuntuvasti suurempi vastuu joko sen vuoksi, että kysymyksessä on huomattava taloudellinen etuus, tai asialla muutoin on erityinen merkitys päämiehelle.

Lauantaina, sunnuntaina tai pyhäpäivinä pidettävistä pakkokeinokäsittelyistä sekä esitutkintaan kuuluvista muista tarpeellisista avustajantehtävistä palkkio suoritetaan 50 prosentilla korotettuna.

9 §

Avustajan palkkio määrätään normaali-palkkiota alhaisempana, jos:

1) avustaja ei ole suorittanut oikeustieteen kandidaatin tai sitä vastaavaa tutkintoa, hän ei harjoita asianajotoimintaa ammattimaisesti tai hänellä ei muutoin ole asianajotoiminnasta aiheutuvia yleiskuluja;

2) sijaisella ei ole samaa taitoa ja kokemusta kuin varsinaisella avustajalla;

3) avustajan hoidettavana on useita samantyyppisiä, toisiinsa liittyviä asioita, joissa oikeudenkäyntiaineisto on suureksi osaksi yhteinen; tai

4) asian hoitamisessa on havaittavissa avustajasta johtuvia laiminlyöntejä tai puutteita.

10 §

Korvaus asianajotoiminnan yleiskuluista sisältyy palkkioihin. Yleiskuluiksi katsotaan muun muassa toimistohenkilökunnan palkat, toimiston vuokra- ja hoitokulut, vakuutusmaksut, kulut toimiston koneista ja muut kiinteät kuluerät. Myös tavanomaisten posti-,

puhelin- ja kopiointikulujen katsotaan kuuluvan toimiston yleiskuluihin.

Korvattavia kuluja ovat matkakulut, tavanomaista suuremmat posti-, puhelin- ja kopiointikulut sekä muut suoraanaiset kulut.

Matka- ja majoituskulujen korvaamisessa sovelletaan valtion virkamiesten matkustus-sääntöä. Avustajalla on oikeus laskuttaa oman auton käytöstä, jos tämä matkustustapa on edullisempi kuin yleisiä kulkuneuvoja käyttäen suoritettu matka. Jos avustaja on saman matkan aikana hoitanut useita asioita, matkakustannukset on jaettava.

11 §

Julkisen oikeusavustajan antaessa oikeusapua tuomioistuimessa palkkiolaskutuksen perusteet määräytyvät samoin kuin yksityiselle avustajalle määrättävät palkkiot.

Muissa asioissa oikeusaputoimiston palkkioperusteet ovat seuraavat:

1) neuvottelu, johon voi sisältyä yksinkertaisen asiakirjan laatiminen, 50 euroa;

2) asiakirjan tai valituksen laatiminen ja muu oikeudellinen avustaminen 168 euroa, kun toimenpiteen suorittaminen vaatii työaikaa enintään kaksi tuntia; tämän yli menevältä ajalta palkkio on 84 euroa tunnilta.

Oikeusaputoimiston antaessa oikeudellista apua täyttä korvausta vastaan palkkiolaskutuksen perusteena on kuitenkin asianajopalvelujen käypä hinta oikeusaputoimiston sijaintipaikkakunnalla.

12 §

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 2 luvun 3 §:n nojalla määrätyn tukihenkilön palkkio on 84 euroa tunnilta. Jos määrätty tukihenkilö ei harjoita toimintaa ammattimaisesti tai hänellä ei muutoin ole toiminnasta aiheutuvia yleiskuluja, palkkio on 42 euroa tunnilta. Kun tukihenkilöksi on määrätty julkisyhteisön palveluksessa oleva henkilö tehtävänsä puolesta, palkkio on 17 euroa ja se suoritetaan määrätylle tukihenkilölle henkilökohtaisesti.

Tukihenkilölle tehtävästä aiheutuneet kulut korvataan siten kuin 10 §:ssä säädetään.

13 §

Tässä asetuksessa säädetty palkkiot eivät sisällä arvonnalisäveroa.

14 §

Valtion varoista suoritettavien palkkioiden ja kulukorvausten määräämiseksi korvauksen saajan on annettava kahtena kappaleena lasku, jossa on selvitettävä:

1) palkkiovaatimus 2—5 §:n mukaisesti eriteltynä valmistautumiseen, kirjalliseen lisävalmisteluun ja suulliseen käsittelyyn. Siltä osin kuin palkkiovaatimus esitetään 6 § 1 momentin mukaisesti ajankäytön perusteella, on toimenpiteet ja niihin käytetty aika eriteltävä kultakin päivältä erikseen;

2) matka- ja odotusaika;

3) korotusperuste, jos avustaja katsoo, että palkkion määräämisessä on sovellettava 8 §:ää;

4) vaaditut kulukorvaukset;

5) suoritettavan arvonnalisäveron euromäärä ja erittely arvonnalisäverottomista eristä; sekä

6) avustettavan ja avustajan nimi sekä elinkeinonharjoittajan nimi, osoite ja pankkiyhteys tai vaihtoehtoisesti avustajan henkilötunnus, osoite, verotuskunta ja pankkiyhteys, jos palkkio suoritetaan avustajalle henkilökohtaisesti.

Kun oikeusavun saaja on osittain korvausvelvollinen, laskussa on oikeudenkäyntikulujen määrän lisäksi eriteltävä valtion varoista maksettava osuus ja oikeusavun saajan omavastuuosuus.

15 §

Kun oikeusapu on myönnetty oikeusturvavakuutuksen omavastuuosuuteen tai vakuutus sopimuksen enimmäiskorvausmäärän ylittäviin oikeudenkäyntikuluihin, tuomioistuimelle on esitettävä selvitys oikeudenkäyntikulujen kokonaismäärästä sekä erittely siitä, miltä osin korvausvaatimus osoitetaan valtiolle.

16 §

Avustajanpalkkiot määrätään 2—5 §:n mukaisina. Silloin kun palkkiovaatimus perustuu 6 §:n 1 momentin mukaisesti ajankäyttöön ja palkkio määrätään ajankäytön perusteella, tuomioissa tai päätöksessä tuomioistuimen tai johtavan julkisen oikeusavustajan on vahvistettava asian hoitamisen edellyttämä kohtuullinen tuntimäärä.

Erikseen on vahvistettava kulujen korvaukseksi suoritettava määrä sekä avustajalle

suoritettavan arvonlisäveron määrä. Suoritetu ennako on otettava vähennyksenä huomioon.

Kun oikeusapu on myönnetty oikeusturvavakuutuksen omavastuusuuteen, laskutusperusteena ei sovelleta tämän asetuksen 2—10 §:iä, vaan avustajan lasku tai selvitys oikeudenkäyntikuluista arvioidaan yleisten oikeudenkäyntikuluseännösten perusteella ja valtion varoista avustajalle suoritettava korvaus määrätään vakuutusyhtiön päätöksen mukaisesti.

Kun oikeusapu on myönnetty oikeusturvavakuutuksen vakuutus sopimuksen enimmäiskorvaus määrän ylittäviin oikeudenkäyntikuluihin, sovelletaan tämän asetuksen mukaisia palkkioperusteita.

17 §

Oikeusapulain 20 §:n 2 momentin mukainen oikeusapua saaneen kuuleminen laskun oikeellisuudesta voi tapahtua oikeusavun saajan laskuun tekemällä hyväksymismerkinnällä.

18 §

Hallintotuomioistuimien ja vakuutus oikeus vahvistavat yksityisen avustajan palkkion ja

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2002

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

kulukorvauksen palauttaessaan pääasian oikeusapulain 13 §:n 3 momentin nojalla hallintoviranomaisen tai samassa pykälässä tarkoitetun lainkäyttöviranomaisen käsiteltäväksi ja päättäessään, että yksityisen avustajan määräys jatkuu tässä viranomaisessa. Jos asian käsittely palautuksen jälkeen päättyy edellä mainitussa viranomaisessa, oikeusaputoimisto vahvistaa palkkion viranomaiskäsitelyn osalta.

19 §

Oikeusministeriö suorittaa tämän asetuksen mukaiset palkkiot ja kulukorvaukset.

Jos maksun saaja on merkitty ennakkoperintärekisteriin, avustajan on huolehdittava, että oikeusministeriöllä on voimassa oleva ennakkoperintärekisterin ote, tai muutoin verokortti.

20 §

Oikeusministeriö voi tarvittaessa antaa tarkempia soveltamisohjeita tämän asetuksen täytäntöönpanosta.

21 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2002.

Hallitussihteeri Merja Muilu

N:o 390

Oikeusministeriön asetus valtion oikeusaputoimistoista

Annettu Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2002

Oikeusministeriön päätöksen mukaisesti säädetään valtion oikeusaputoimistoista 5 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (258/2002) 15 §:n nojalla:

1 §

Oikeusaputoimistossa voi valtion oikeusaputoimistoista annetun lain (258/2002) 3 §:ssä mainittujen virkojen lisäksi olla oikeusneuvojan virkoja sekä muita virkoja ja työsopimussuhteista henkilökuntaa.

Oikeusneuvojan kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva korkeakoulututkinto.

Tässä pykälässä mainitun henkilökunnan nimittää tai ottaa johtava julkinen oikeusavustaja.

2 §

Johtavan julkisen oikeusavustajan tehtävänä on erityisesti:

1) huolehtia oikeusaputoimiston toimintakyvystä ja sen kehittämisestä sekä tulostavoitteiden toteutumisesta;

2) valvoa, että soveltamiskäytäntö oikeusapupäätöksissä on yhdenmukainen;

3) vahvistaa perusteet, joilla asiat jaetaan julkisille oikeusavustajille;

4) antaa oikeusaputoimen johtajalle lausunto oikeusaputoimistonsa sivuvastaanotoista;

5) antaa oikeusaputoimen johtajalle lausunto julkisen oikeusavustajan nimitysasiassa; sekä

6) ratkaista ne oikeusaputoimiston hallintoasiat, joita ei ole säädetty tai määrätty toisten ratkaistaviksi.

Johtava julkinen oikeusavustaja voi määrätä jonkun oikeusaputoimiston virkamiehistä toimimaan hallintosihteerinä.

Hallintosihteerin tehtävistä määrätään työ-

järjestyksessä. Lisäksi johtava julkinen oikeusavustaja voi siirtää ratkaistavakseen kuuluvan asian tai asiaryhmän hallintosihteerinä toimivan virkamiehen ratkaistavaksi. Ensimmäisen momentin kohdissa 1—5 mainittuja asioita ei kuitenkaan saa siirtää.

3 §

Oikeusaputoimen johtajan tehtävänä on erityisesti:

1) käydä vuosittain tulosneuvottelut oikeusministeriön ja alueensa muiden oikeusaputoimistojen kuin johtamansa oikeusaputoimiston kanssa ja huolehtia alueensa tulostavoitteiden toteutumisesta;

2) tehdä oikeusministeriölle esitys alueensa oikeusaputoimistojen sivuvastaanotoista asianomaisia kuntia ja oikeusaputoimistoja kuultuaan; sekä

3) antaa oikeusministeriölle lausunto johtavan julkisen oikeusavustajan ja julkisen oikeusavustajan nimitysasiassa.

4 §

Oikeusaputoimistossa on johtoryhmä. Johtoryhmään kuuluvat johtava julkinen oikeusavustaja puheenjohtajana ja kaikkien henkilöstöryhmien edustajat siten kuin työjärjestyksessä määrätään. Työjärjestyksessä määrätään johtoryhmän jäsenten valitsemisesta ja toimikaudesta.

Johtoryhmässä käsitellään:

1) esitys oikeusaputoimiston työjärjestykseksi;

N:o 390

2) esitys oikeusaputoimiston tulostavoitteiksi;

3) esitys oikeusaputoimiston talousarvioksi;

4) johtavan julkisen oikeusavustajan lausuntoluonnos sivuvastaanotoiksi; sekä

5) työjärjestyksessä määrättyt muut asiat.

5 §

Oikeusaputoimen johtajalle myöntää virkavapauden oikeusministeriö.

Johtavalle julkiselle oikeusavustajalle myöntää virkavapauden oikeusaputoimen johtaja enintään vuodeksi. Yli vuoden kestävä virkavapauden johtavalle julkiselle oikeusavustajalle myöntää oikeusministeriö.

Julkiselle oikeusavustajalle myöntää virkavapauden johtava julkinen oikeusavustaja enintään vuodeksi. Yli vuoden kestävä virkavapauden julkiselle oikeusavustajalle myöntää oikeusministeriö. Muille oikeusaputoimiston virkamiehille myöntää virkavapauden johtava julkinen oikeusavustaja.

Määräaikaiseen virkasuhteeseen nimittämisestä virkavapauden ajaksi päättää sama viranomainen, joka on myöntänyt virkavapauden.

6 §

Oikeusministeriö voi määrätä kullekin oi-

keusaputoimen johtajalle sijaisen hänen toimialueensa johtavista julkisista oikeusavustajista enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Johtavan julkisen oikeusavustajan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa työjärjestyksessä määrätty julkinen oikeusavustaja.

7 §

Avoinna olevan viran hoitamiseksi määräaikaiseen virkasuhteeseen nimittämisestä päättää sama viranomainen, joka myöntää virkavapauden.

8 §

Oikeusaputoimiston on toimitettava työjärjestyksensä tiedoksi oikeusministeriölle ja alueensa oikeusaputoimen johtajalle.

9 §

Johtavan yleisen oikeusavustajan virkanimike muutetaan johtavaksi julkiseksi oikeusavustajaksi ja yleisen oikeusavustajan virkanimike julkiseksi oikeusavustajaksi.

10 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2002.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2002

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

Hallitussihteeri Merja Muilu